

สุภาสิต ๑๐๐ ขย

รา คา เล่ม ละ เพ็ช

โดย ม, ว, ต,

เรียบ เรียง

แต่ ณวันพฤหัสบดี เดือนห้า ขึ้นค่ำหนึ่ง
ปีเถาะยัง โทศก ๑๒๕๒ ตรง กับวันที่ ๗

เมษายน ร, ศ, ๑๑๐

๐ พิมพ์ที่แพพานิชสรรพคุณ ขะ

อยู่ ใน คลอง บาง กอก น้อย

ตรง หน้า วัด เจ้า กรม ค่ำม ผิง ตวัน ตก

๐ รับทำ หนังสือได้ ทุกชนิด ขะ

พิมพ์ เมื่อ รัตน โกสินทรศก

๑๑๗

၁၆/၁၀/၁၈၈၈

အပ်နှံသော အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူတို့အား

၁- အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူ

အ.ဂ.

- ๒๓ สภาสถิต ๑๐๐ ขี้
- ๗ เพียร กับ เชื้อเชื้อ เท้า จึงเข้า การ ขะ
- ๘ บัญญาญาณ ~~คัมภีร์~~ ^{ระชาธิ} ตรี ศร เท้า
- ก้น ที่ มี คุณ เป็น บุญแท้ โดย กระ แด
- ท่าน ผู้ ใหญ่ ได้ ไต่สวน ก็คือ
- พระ ฤา ชิน ตรี มี จำ นวน ขะ
- ๙ เรือ ที่ ควร กลับ ทัว ไขว่ ด้ ขะ
- ๑๐ ความ ประหมาท น้อยมากหากให้ โทษ
- ๑๑ ความ สัน โดด ใน ชาณา เป็น ราช
- ๑๓ พัง มาก ทม มา ฟาด ข้าง ด้ ขะ
- ๑๓ กรอง ถ้วน ถี่ เขียน ขัด บรรทัด คุณ
- ๑๔ จำ ขึ้น ใจ ในท่า รา ที่ กว้าง ขะ
- ๑๕ รู้ ใจ หมด ด้ กว้าง ไร่ ไร่ หะ หมด ขะ
- ๑๖ ถัด นึก มก บิน จน สิ้น ทุก ขะ
- ๑๗ ขาด นึก มก วุ่น วิ ตก ไป ขะ
- ๑๘ เพียร หะ เหว ไร่ ไร่ ขาด ถัด หาญ

- ๑๙ ต จก หมายถึง ราช การ ต่าง วิ ไสย มัก
เกิด ญาณ บัญญา แก้ว ตา ใจ ๖๖
- ๒๐ รู้ สิ่ง ไต ให้ ถึง รู้ ตุก ผู้ ชาย ๖๖
- ๒๑ พบ คน ที่มี บัญญา เป็น สาระ วิสา
สะ เป็น มง คณ นั้น นั้น ทนาย ๖๖
- ๒๒ คิด สิ่ง ไต ให้ ตลต เป็น ยอด ชาย
๒๓ รู้ จัก ชาย รู้ จัก ถัด ความสำเร็จ ว่าง
๒๔ ชื่อ ว่า งาม ความ ที่ ทวี ไร่ อยา
ทำ ใจ จิต เจิน ให้ เห็น ห่าง ๖๖
- ๒๕ ธรรมชาติ อุด ถิ่น นั้น แด ทาง ๖๖
- ๒๖ ใจ เป็น ถ้าง ทำ ยาก แต่ มาก คุณ
๒๗ หู แม่น ใจ หนัก หลัก สติ อยา
ได้ วิ วุ งาม พลุ่ม พลาม ฝน ๖๖
- ๒๘ ถึง เลี้ย ทวิ พย์ นั้น แด น แม่น เป็น คุณ
ควร คง ทุก เพราะ จะ ได้ กำ ไร รวย

- ๒๙ ไม่ ควรเสีย เบื่อ เดียว ต้อง เหนียวหน่วง
 ๓๐ ควร เปน ห่วง แต่ กุศล มี ผล สบาย
 ๓๑ อย่า ห่วง ทรัพย์ รั้ง ส่ง จน งง งวย
 เอา ไป ด้วย ใต้ เมื่อ ไร ไป แต่ เรา ะ
 ๓๒ ใจคน หดง คง ไม่ อิ่ม กระ ยิ้ม หยาก
 ๓๓ ผล วิบาก แบ่ง ใคร ได้ ฤา เปลา
 ๓๔ คุณ แส โทษ ทุกสถาน การ หนัก เบา
 ไม่ หยาก เอา ก็ ต้อง ใต้ วิ ไสย กรรม ะ
 ๓๕ คน เกียจ คร้าน ภาว^{หรือ} ขาย ปราช มีอ
 มชบ ต้อง หิว หอบ หยาก ^{หรือ} ใญ่ ไม่ เปน สัม
 ๓๖ คน ขยัน หมั่น ไม่ วาง ทุก อย่าง กรรม
 เจริญ เปน น้ำ เหนื่อย ภาย แต่ ปลาย ที่ ะ
 ๓๗ คนมัก ง่าย ภาย นำ ร้องว่า ใ^{หรือ} ะ
 ๓๘ พวกคน ไร่ ไร่ เขา ไร่ ไม่ เปน คี ะ
 ไทรมนต์ อัด อู ราช ทั้ง คา ปี เพราะ

เหตุ ที่ไม่ เวลา ต้อง เสรีใจ ๖

๓๙ คน รูป สวย คน รวย ทรัพย์ กับ อำนาจ
คน ฉลาด ออก หน้าสง่าใหญ่ ๖

๔๐ พวก คน ที่มี ปัญญา อาชาในขบ คติ สิ่ง
ใด ย่อม เป็น คุณ บุญ ระ คน ๖

๔๑ ชื่นให้ รัก ชักให้ ชมโดย สม หมายถึง ไม่
แยบ คาย เหมือน เป็น เถียง เพื่อง กุศล ๖

๔๒ ธรรมตา จำ นิยม ระคม คน ไม่ ว่า
คน ญา ว่า สัตว์ อติ อันใด ๖

๔๓ ถึง ที่ ยากแล้ว อย่า แก้ ไม่ แปร ธรรม ๖

๔๔ ที่ ง่าย นั้น ภาว ประสงค์ ก็ ส่งให้ ๖

๔๕ ถือ อะไรมิ เหมือน ถูก ควร ผูกใจ ๖

๔๖ ทำอย่างไร มิเหมือน ชอบ มอ ความดี

๔๗ จำ อะไรมิ เหมือน จำ ธรรมของพระ มี
แต่ ละ หลีก ทั่ว เอา ทั่ว หนี ๖

๖ สุภา ศิษย์ ๑๐๐ ขัณฑ์

๔๘ ตายไม่ หดง คงไม่ เกิด ประ เจริญ ที่ ขะ

๔๙ ความ จน มีไม่ ยิน รู้ คืบ คลาย ขะ

๕๐ เพียง แต่ ตาย ตาย แรก ชาติ แยก คืบ ขะ

๕๑ สุด ที่ คืบ แต่ นิพาน เกิน การ หมายถึง

แต่ โลกย์ ถ้างว่างระหว่าง พ้า ศาวาราย ยังเป็น

ง่าย ว่าคืบ นับได้ คืบ พลัน ขะ

๕๒ เหตุ อย่างใดใน มนุญย์ ว่า สุด ยาก ยัง

มี ฉาก สุนฺญ ตั้ง ทุก สิ่ง สรรพ ต้อง รู้ ได้

ด้วย บัญญา สาระ พ้น แม้ ถึง วัน ตาย

เล่า เจา ยังมี ขะ

๕๓ มัน แดน ยาก นี้ กระไรขอ น้ำใจ เขา เป็น

เงา ๆ เหมือน จะ ดู รู้ วิถี เพราะ คง จิตร

กาย วาจา ที่ พากี้ ไม่ เห็น มี ตรง ก้น กบิ

สติปัญญา ขะ

๕๔ ทำ หน้า พระใจ จะ รู้ ฤา ที่ เหมือน

ถือ คึด พรหม เคน กัม หน้า ใจ เปน ยักย
 เปน บิศาฯ ซาติ อีคา จะ ~~ดู~~ ดู ทาง กัน
 อย่างไรบะ ะ

๕๕ ไฟ นี้ มี คนใช้ อุ่น อบ ต้อง ปรารบ
 เครื่องรับมั่งคั่งได้ แต่ ปรมาทพลาท พดั่งตง
 ครั่งโต มี บัดไยก็ คง เตียน ถึง เตียน ยอ
 ๕๖ เงิน ก็ ตี มี คน ทำ ทุก คำ แต่ หว่า
 เงิน นั้น จะ บัน คอ ะ

๕๗ เมีย ที่ ตี ที่ เมื่อ เรียง เกล้า เคียง คดอ
 แต่ ว่า คอ เมา จะ หัก เพราะ รัก เมีย ะ

๕๘ อัน คน ขึ้น หมัน ร้อย คอย ทำ ร้าย
 ไม่ ง่าย เหมือน หนึ่ง มีทว ที่ จิตร เลี้ย ะ

๕๙ หนึ่งใจ ~~คน~~ ทรูใจ เชื้อไฟเลี้ย ยิ่งกว่า
 เมีย คิด ร้าย นั้น หลาย พัน ะ

๖๐ คน เก่ง การ ราชสัทท์ หมันทะเร ที่ เก

๘ สุภา สิกขี ๑๐๐ ขัณฑ์

เร่ คุ กาย ร้าย มหันต์ เรา ระ วัง กัง วด
ให้ พัน มั่น เห็น ยาก ครัน ที่ จะ หมาย ทำ
ร้าย เรา ะ

๖๑ อัน คน คี ขีบา พฤตมา สงฆ์ เชื่อ ว่า
ตรงไม่ ถิน แหนง ระ แวง เล่า ถ้า ดำ ใน
ขาว นอก ย้อน ยอก เอา เหมือน ห่ม เข้า
ทองไฟ ประไลย กาฬ ะ

๖๒ มนุษย์ นี้ มี มาก แต่ หลาก ชาติ ไฉน
ฉลาด ดี ชั่ว กลัว กลัว หาญ สุด คะเน เล่ห์
ดวง ดวง สัน ตาน ปราศ ประ มาณ น้อย
กว่า พวก พาไล ะ

๖๓ เหมือน สี่ขาว กล่าว รักษา ยาก ะ

๖๔ ศรี คำ ดาก ถูไต้ ไม่ เปน ไส ะ

๖๕ อัน คน คี นี้ เล่า เห็น เขา ไค น้อยกว่า
โถมานัน พันทะ จี ะ

๖๖ เหมือน ภูผา ศิลา แดง หิน แท่งใหญ่ มี
ถมไปทั่ว แผ่น ดิน ถิ่น วิถี แต่เพ็ชร นิล
จิน คาราคา ดี ไม่ใคร่ มี หา ยาก ลำ
บาก ครัน ๖๖

๖๗ สัตว์ อย่างใดไม่เท่า ช้าง ทาง บน บก
สูง กว่า หด ศอก หมาข ายมหันต์ ๖๗

๖๘ ไร่ ถี เล็ก เหล็ก หมาข าย ของ มัน
แต่ มี พัน มี ถิ่น ไร่ ถิ่น กาย ๖๘

๖๙ คน ชั่ว ดี มี จาน หุพถ ภาพ อย่า เพ้อ
หยาบ หยาม ชู้ ถบ หลู หลาย คงจะ มี ดี บ้าง
ใน ร่าง กาย ถูก ผู้ ชาย อย่า เพ้อ หมิ่น จิน
ตะนา ๖๙

๗๐ ถึง ได้ ที่ มี ช่อง เหมือน ถอง น้ำ อย่า
เพ้อ ทำ หยิ่ง เย่อ เพ้อ ยศถา ๗๐

๗๑ คราว น้ำ ถัด บท แล้ง ทิด แห้ง ๗๑

๑๐ สุภา สัทย์ ๑๐๐ ชัย

จะ ดู หน้า มนุษย์ นั้น ด้วย อันใด ๖๖

๖๗ เมื่อ คราว รวย สวย กราก พวง มาก

ชอบ เมื่อ คราว บอบ ถิ่น ตะ มืด มีทวี

ที่ไหน ๖๘

๖๙ เมื่อ น้ำ แห่ง ปลา หาย กระ จายไป

ควร จำไว้ เป็น ตำรา รักษา ตัว ๖๙

๗๐ ความ โอบ อ้อม ธารี ไผ่ ตรี จิตร ๗๐

หมาน มีตร ญาตี วงษ์ ไว้ จง ทวี ถึง โภช ตรี

มี มา ก็ อย่า กตวิ คง เอา ตัว รอดได้ ด้วย

ไผ่ ตรี ๗๑

๗๒ หนึ่ง มรยม ช่ม มรชาม นาม มรกรต ช่ม

บ่อ รุก ปณ ชารากัน ทำ ผี มร ชวิต มร ทุนกัน

เกรว ลำ เนา มี ช่ม นาม ชัย ไชยะ พุก ฤค

โบราณ ๗๓

๗๔ หนึ่ง วิทก เขา ชะวา วิสาโค ๗๔

ถิณโยบย ศักดิ์ อรรคฐาน ราช

๗๗ เมีย กับ โสไม ท้าว กล่าวไว้นาน เปน

ประ ทานใน สม บัด จัมนา ราช

๗๘ ได้ นายดี มี บัณญาธัษณา ไสรว เหมื่อน

โพไซวใน ชิต สนิท หนา อว ไสรว ร่ม สม

เชยเมย ละคร เปน ที่ สด สุขใจ แก่ไพร่ พล

๗๙ ได้ บ่าวดี มี บัณญาสา พิกักดี ถึง

เบา หนัก อะ เลือก หยาบ ข่าย หยาบ ขน กว่า

จะ เสรี กิจ นาย ค้ำจุน กาย ตน ถึง ชัย จน

รัก นาย สู้ ตาย แทน ราช

๘๐ มี มีทรี บาบ หยาบ ตาย ร้าย ทั้ง เรือง

๘๑ มี มีทรี เฌอง หนีใน บัญ เป็น คุณ แสน

๘๒ มี ตก ดี สืบ วงษ์ ดำรง แทน ราช

๘๓ เมียดี แม่น มารดา รักษา เรา ราช

๘๔ มี ม้า ดี ชัย ชัย ตำหรับ รม อารุ อารม

๑๒ สุภา สัตย์ ๑๐๐ ขั้ว

คม กล้า ยิ่ง กว่า เขา ขะ

๑๕ มี ความ วัช ฐ กาย สบาย เมา ขะ

๑๖ แม้น มี เจ้า ชุบ เลี้ยง ที่ เที่ยง ธรรม์ จะ

ประ เจริฐ เลิศ ยศ ปรางกุ ตาภ ฐานุภาพ

ภา ขาสุธา ถิ่น ขะ

๑๗ เอา ทัว รอด ยอด ที่ ที่ สำคัญ ขะ

๑๘ รักใคร นั้นไม่ เท่า ทัว ทัว แผ่น ดิน ขะ

๑๙ อัน สม บัฏ วัฏธา ภรรยา บุตร ยัง

ไม่ สุก สิ้น ชีวหา หาได้ สิ้น โดย สวรรค์ ชื่น

สถาน วิมานอินทร์ คง สม จินตะนา ฆต กุ

ศต ปอง ขะ

๑๐ มั่น ยาก แท้ แท้ นิพาน สถาน นี้ ไม่

มี ที่ อ้าง เทียบ เปรียบ เปน สอง เปน อะสงฆ์

พระธาตุ สุก คาค ทรง มี แท้ ทรง

มั่งมี ชี มา มรรคา กตาง ขะ

๙๑ ถึง เวียน ธรรม คำ พระ ปริยัติ ก็ ไม่
ชด ฐ์ ไชยได้ สว่าง ษะ

๙๒ ต้อง ลูบ คลำ ทำ กุศล เปน ต้น ทาง
หัด แต้ วาง อารมณ์ไว้ ที่ใน ธรรม ษะ

๙๓ คือ เอกะคะตา สะมาธิ ไม่ ดำริห้
ปล่อย อารมณ์ เห็น คม ล้น ดู เปน กลาง
ห่าง ตั้หา เวลา นั้น แต้ ยาก ครั้น ที่ จะ
ทำ จำ วิจาร์ณ ษะ

๙๔ อนึ่ง สัมมะ สะมะ ญาณ สะฐาน ตั้ห
ตลอด จน อะนุโลม ไน้ม ประ ทาน ษะ

๙๕ โคตระ ภูต ตัง ประ พระ นิพาน จัด
เปน ญาณ ที่ เก้า ตัง กล่าว มา ษะ

๙๖ เรา ศึกษา กว่า ปี ยี่สิบ เก้า ยัง คร้า
เปล่าไม่ ฌมุตี้ หตุตตั้หา เพียง วิ ชัมภะ
มะปะ ทาน นมนาน มา ไม่ เกิด ตา ญาณ

๑๔

สุภา ตีพย์ ๑๐๐ ขั้ว

แจ้ง หดุด แดงลอย

ฯ

๑๕ โฉ่ พวกเรา เหล่า พุทธบริษัท

ควร

จะ หัก จิตร ฝ่อน อย่า นอน เหย

ฯ

๑๖ อนิจจัง อะนัตตา เอามา เขย

ให้ คู้

เคย จิตรไว้ พระไตร ถักขณ

ฯ

๑๗ เรา ทำมาปทยาบ ขั้วไว้ หนา แน่น จึง

มี แก่น ตรึง ติด ปัด สลัก

ต้อง ทน ยาก

กราก กร่า ตะ ถ่า ตะ ถักขณ

จง ประ จัก

เถิด ว่า ตัว เสา ขั้ว เื้อง

ฯ

๑๐๐ จึง ขา ตี นี้ มี ทุก ขั้ว ไม่ คู้ ขั้ว เื้อง กลับ

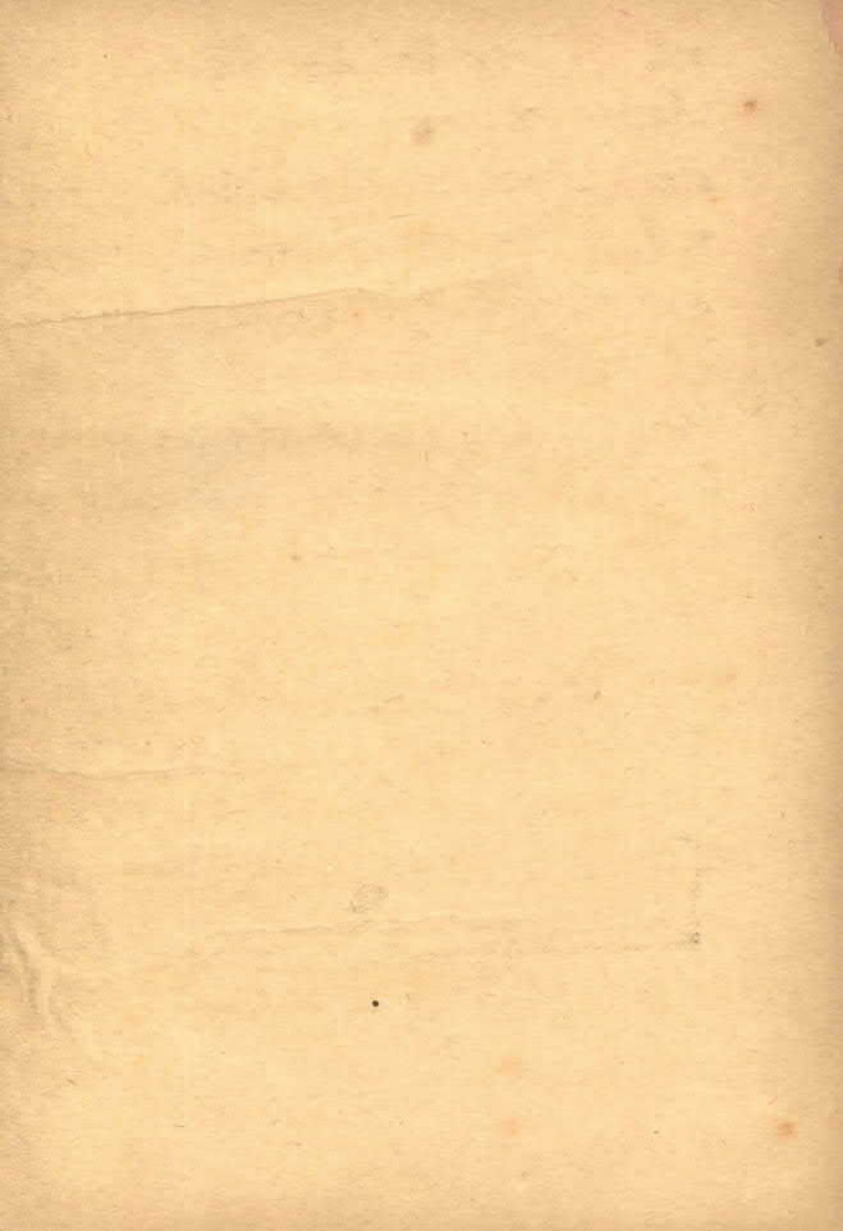
ใจ เื้อง ตี กว่า ขั้ว ไป เื้อง ทำ แต่ ชอบ หดุด

ตัว รุก ขั้ว เื้อง ใจ เรา เื้อง สอน ตัว ตัว

กัน เื้อง

ฯ

๑ จบ สุภา ตี ๑๐๐ ขั้ว แต่เท่า นี้ ฯ

เรื่องต่างๆ คือ เมษขรณ ช้างแก้วรัตนทอง
ปัทมาเพียรทอง มะเดื่อทอง นางเขี้ยวทอง ไ
ฉนทร์ สร้อยทอง จักรนารายณ์ นางรัตนาบ
พระยาแก้ว พระมาโดย พระนาเกลือ พร
นางนัฏ พระยาทองพระยาพาน เรื่องการะเก
เรื่อง กันคนขอยืมเงิน สุภาสิดสอนสัปรุช
ภาสิดสอนทอดอย่าง นิทานร้อยแปดข้อ เพล
ปราบไถ่ เพลงยาวเพลงสั้น ดาวแสน ทำขวัญ
รุก ทำขวัญนาค ทำขวัญบ่าวสาว ทำขวัญเส
พิศิตคำน้ำ สมภักศรคำที่ ทำนายฝัน นางแสนก
เรื่องดาวกระจาย พระศรีอารีย์ คำดี นิราศเร
เมส เรื่องนางแมตงเม่า พระแก่นจันทน์ ก
ทำยชาหัก แพรตบอด ราชาธิราชคำกลอน เร
พระยาช้างเผือก ทำนายฝัน หอย เพ็ชรมงกุฎ
กลอน ตำรายาต่างๆ ทำนายฝันทายหอย ปล
บุทอง สุบินทกุมาร สุภาสิดสอนหญิง สดกมน